

واکنش گسترده به تفاهم ترامپ با تهران؛ از راه «صلح پایدار» تا انتقاد جمهوری خواهان

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا

ساعاتی پس از امضای تفاهم‌نامه اسلام‌آباد توسط رؤسای جمهور آمریکا و ایران و رسمیت یافتن روندی که قرار است به پایان قطعی جنگ منتهی شود، واکنش‌ها به این سند تفاهم میان دو دولت ادامه دارد.

متن یادداشت تفاهم خاتمه جنگ ایران و آمریکا موسوم به «تفاهم‌نامه اسلام‌آباد» بامداد پنج‌شنبه ۲۸ خرداد ۱۴۰۵ توسط رؤسای جمهور ایران و آمریکا امضا شد.

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران، و دونالد ترامپ، همتای آمریکایی او، در فاصله زمانی کوتاهی متن یادداشت تفاهم مزبور را به صورت دیجیتالی و غیرحضوری امضا کردند. سپس کاخ سفید و ایرنا، خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی، تصاویری از امضای سند کاغذی توافق به دست رؤسای جمهوری دو کشور را منتشر کردند.

در پی این رخداد که عده‌ای از کارشناسان آن را تاریخی توصیف می‌کنند، شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان که رسماً نقش میانجی را میان دو طرف ایفا کرد، در پیامی در شبکه ایکس ابراز امیدواری کرد که امضای تفاهم‌نامه در نهایت به «سنگ بنای درک بیشتر و احترام متقابل» در کل منطقه تبدیل شود.

شریف نیز همچون امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه که در پیامی نوشت تفاهم‌نامه راه «صلح پایدار را هموار خواهد کرد»، امضای این سند توسط دو طرف را نشانه «تعهد آن‌ها» به یافتن راه‌حلی دیپلماتیک برای درگیری‌ها توصیف کرد.

وزارت خارجه چین نیز بدون عجله و ساعاتی پس از انتشار خبر امضای سند به آن واکنش نشان داد و ضمن استقبال از تفاهم میان طرفین ابراز امیدواری کرد که این رخداد «اثری مثبت در کاستن از تنش» داشته باشد.

I am honoured to announce that the historic 'Islamabad Memorandum of Understanding' has been electronically signed today between the United States of America and the Islamic Republic of Iran. The Memorandum has been signed by honourable Presidents of both the countries and also...

Shehbaz Sharif (@CMShehbaz) June 18, 2026 –

در مقابل ترامپ که خود را پیروز این جنگ نامید، مقامات ارشد در جمهوری اسلامی هم از شکست آمریکا حرف می‌زنند و خود را پیروز جنگی می‌دانند که میلیاردها دلار خسارت برای ایران به جا گذاشته است.

محمدباقر قالیباف که نامش به‌عنوان رئیس هیئت مذاکره‌کننده ایران اعلام شده و با سفری به اسلام‌آباد در ابتدای اردیبهشت در مقابل معاون دونالد ترامپ آغازگر مذاکره بود، روز چهارشنبه یادداشت تفاهم با آمریکا را «نشانه شکست ایالات متحده» خواند.

او پس از انتشار مفاد یادداشت تفاهم از سوی دو کشور، در تلویزیون رسمی ایران حاضر شد و در بخشی از سخنانش گفت: «این توافق، سند شکست آمریکا است. مردم می‌بینند و قضاوت می‌کنند».

این واکنشی است که ظاهراً اکنون بیشتر در میان هم‌حزبی‌های رئیس‌جمهور آمریکا تکرار می‌شود، واکنش‌هایی به‌شدت انتقادی که انتشار متن کامل تفاهم‌نامه ۱۴ بندی نه تنها به پایان آن‌ها نینجامید، بلکه به افزایش این انتقادات دامن زد.

جان تون، رهبر اکثریت جمهوری خواه در سنای آمریکا، با اشاره به این که «موضوعات زیادی» هست که برای سناتورها سؤال است، تفاهم‌نامه را «صرفاً یک چارچوب اولیه» توصیف کرد.

او به خبرنگاران در کنگره گفت: «برداشت من این است که این یک چارچوب کلی و یک یادداشت تفاهم است و احتمالاً برای رسیدن به هرگونه توافق نهایی، موارد بیشتری در راه خواهد بود».

اما برخلاف جان تون که به‌عنوان رهبر اکثریت تلاش کرده است میانه را بگیرد، تد کروز، سناتور جمهوری خواه از تگزاس و از منتقدان سرسخت جمهوری اسلامی، به‌شدت از سند تفاهم‌نامه انتقاد کرد.

کروز به خبرنگاران گفت: «دادن میلیاردها دلار به دیوانه‌های حکومت دینی که می‌خواهند ما را بکشند، ایده خوبی نیست.» او افزود: «متأسفانه فکر می‌کنم به رئیس‌جمهور مشاوره‌های نادرست می‌دهند.»

President Trump deserves great credit for making a decision for the first time in modern history to unleash the armed forces of the United States against Iran last year and this year...But I do have very real concerns about the MOU now that we see what's In it and also what's... pic.twitter.com/ILU4bw9jE7

Mike Pence (@Mike_Pence) June 17, 2026 –

مایک پنس، از دیگر جمهوری خواهان ارشد که در دوره اول ریاست جمهوری ترامپ معاونت او را بر عهده داشت، نیز روز چهارشنبه در مصاحبه‌ای ضمن ابراز نگرانی شدید، تفاهم‌نامه اسلام‌آباد را با برجام مقایسه کرد؛ تشبیهی که به مذاق ترامپ خوش نخواهد آمد.

اما بیش از جمهوری خواهان، مقامات سابق و کنونی در اسرائیل از امضای سندی چون این تفاهم‌نامه با حکومت ایران انتقاد کرده‌اند.

در حالی که بنیامین نتانیا هو، نخست‌وزیر اسرائیل، که در کنار ترامپ جنگ با ایران را آغاز کرد هنوز واکنشی نشان نداده و در حساب رسمی او در شبکه ایکس هم چیزی منتشر نشده، مارک رگو، مشاور سابق او، بلافاصله کارایی تفاهم‌نامه را زیر سؤال برد.

رگو نوشت که حال که آمریکا «فشار اقتصادی و سیاسی» را از روی ایران برداشته، بعید است که جمهوری اسلامی مذاکرات ۶۰ روز آینده را جدی بگیرد.

این ایرادی است که کریس مورفی، سناتور دموکرات، نیز به توافق ترامپ با تهران گرفته است. مورفی که از مخالفان سرسخت دولت ترامپ است علاوه بر این که جنگ اخیر را «بزرگ‌ترین فاجعه سیاست خارجی برای آمریکا در ۲۰ سال اخیر» می‌خواند شک دارد که با وجود معافیت از تحریم‌ها بتوان با ایران بر سر برنامه هسته‌ای‌اش به توافقی درخور رسید.

بر اساس متن تفاهم‌نامه، ایران قرار است تنگه هرمز را باز کند و در مقابل از تحریم‌های آمریکا بر صادرات نفت خام و مشتقات آن خلاص شود، داد و ستدی که به گفته مارک رگو پول را به طرف ایران سرازیر خواهد کرد.

یائیر لاپید، رهبر اپوزیسیون اسرائیل، نیز که به نظر می‌رسد امیدوار است ناکامی نتانیا هو در برنامه‌اش علیه ایران به ناکامی حزبش در انتخابات ماه اکتبر آینده تبدیل شود، از پیش از رسمی شدن تفاهم‌نامه به آن تاخته بود.

لاپید نوشت: «نتانیا هو به ما قول یک پیروزی تاریخی را داده بود و ما چه گرفتیم؟ بحران با آمریکایی‌ها، هرمز که به روی ایرانی‌ها باز است، پول برای سپاه، موشک‌های بالستیک که به طرف ما نشانه رفته‌اند، و اسرائیلی که مثل بچه‌های بد بیرون کلاس ایستاده.»

آمریکا و اسرائیل روز ۹ اسفندماه ۱۴۰۴ به‌طور مشترک به ایران حمله کردند. موجی از حملات که نزدیک به ۴۰ روز طول کشید، جان علی خامنه‌ای را گرفت، چند هزار ایرانی را کشت و میلیاردها دلار برای ایران خسارت به بار آورد؛ با این حال دونالد ترامپ که در هفته نخست جنگ گفته بود به چیزی کمتر از «تسلیم بی قید و شرط» از طرف ایران رضایت نمی‌دهد، در نهایت با فشاری که بر اقتصاد جهانی وارد شد، با تهران به تفاهم رسید تا دست‌کم تنگه هرمز باز شود و نفت خام به گوشه و کنار دنیا برسد.

این مطلب بخشی از:

